

Evaluatie audit-comité 2014-2018

Graag bespreken wij tijdens het audit-comité op 28 februari hoe het audit-comité in de afgelopen periode is ervaren en wat als testament meegegeven kan worden aan de gemeenteraad in de nieuwe periode.

In de verordening op het audit-comité heeft de raad de taken van het audit-comité vastgelegd. In het vervolg van deze notitie wordt gekeken hoe de afgelopen 4 jaar aan deze taak invulling is gegeven. Bij bespreking in het audit-comité op 28 februari kunt u aangeven of u hier nog opmerkingen of suggesties bij heeft.

1. Het in overleg met college en controller voorbereiden van de aanbesteding van de accountantscontrole en selectieprocedure van de accountant.

Op 8 november 2016 heeft de raad besloten om gezamenlijk met Hilvarenbeek en Oisterwijk de accountantsdiensten aan te besteden. De raad besloot (conform de verordening op het audit-comité) de auditcommissie te mandateren tot verdere voorbereiding van dit traject. De raad heeft (met advies van het audit-comité) het Programma van eisen vastgesteld. In de commissie die de inzendingen heeft beoordeeld was namens ons audit-comité Piet Poos vertegenwoordigd. Het audit-comité heeft Piet Poos daarbij mandaat gegeven. Piet Poos heeft het audit-comité geïnformeerd, waarbij het audit-comité zich inhoudelijk niet verder met de procedure heeft bezighouden.

2. Het adviseren aan de raad m.b.t. de te benoemen accountant.

Op basis van de bevindingen van de selectiecommissie uit de drie gemeenten (zie boven) is een voorstel aan de drie raden gedaan tot benoeming van BDO tot onze nieuwe accountant.

3. De voorbereiding en advisering aan de raad met betrekking tot de jaarlijkse opdrachtverlening aan de accountant vervat in een programma van eisen en het formuleren van een eventuele bijzondere opdracht.

Jaarlijks adviseert het audit-comité de raad over de opdrachtverlening aan de accountant. Voor wat betreft het programma van eisen wordt teruggevallen op de opdracht aan de accountant en de opdrachtbevestiging zoals de accountant die toezendt wordt doorgaans voor akkoord bevonden. Het audit-comité spreekt wel over mogelijke nieuwe aandachtspunten voor onderzoek. Het is niet altijd makkelijk deze te vinden. Onder andere de begroting, eerdere controles en de politieke praktijk roepen weinig specifieke vragen op bij de raadsleden in het audit-comité. Ook van de overige raadsleden komen geen suggesties. Zij worden daar wel toe uitgenodigd, o.a. bij bespreking van het voorstel voor de opdrachtverlening. De aanvullende opdracht wordt niet als een doel op zich gezien.

4. Het voeren van overleg met de accountant op verzoek van de raad, van het comité zelf, dan wel op verzoek van de accountant waarbij in ieder geval overlegd wordt over:

- a. het concept-programma van eisen en de eventuele bijzondere opdracht**
- b. de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen**
- c. tussentijds rapportage (managementletter)**
- d. evaluatie functioneren accountant.**

De accountant wordt volledig geïnformeerd over de bijeenkomsten van het audit-comité en is

altijd welkom¹. In de praktijk is de accountant altijd aanwezig als er relevante onderwerpen op de agenda staan. De gesprekken in het audit-comité zijn informeel en open. Daar is ook ruimte voor feedback aan de accountant.

Er vindt geen gestructureerde evaluatie van het functioneren plaats. Aanbevolen wordt om dit halverwege de looptijd van het huidige contract, in afstemming met Oisterwijk en Hilvarenbeek wel te doen. (Zomer/herfst 2019)

5. Het voorbereiden van de selectieprocedure van leden van de Rekenkamercommissie en advisering aan de raad over de (her)benoeming.

Het afgelopen jaar heeft de benoeming van een nieuw lid en een nieuwe voorzitter plaatsgevonden. Namens het audit-comité is Piet Poos gemandateerd om samen met raadsleden uit Loon op Zand en Dongen de selectie te doen.

6. Het namens de raad voeren van overleg met accountant, Rekenkamercommissie, college en controller om de diverse controlerende taken, met behoud van de eigen verantwoordelijkheden, zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Bij iedere vergadering zijn (als dit relevant is) alle partijen aanwezig en vindt afstemming plaats van de controlerende taken. Deze afstemming zorgt er onder andere voor dat de Rekenkamercommissie bij het opstellen van de eigen onderzoeksagenda goed zicht heeft op de wensen van de raad. Dit versterkt elkaar.

7. Gevraagd en ongevraagd adviseren over de verbetering van planning en control.

Het audit-comité heeft geconstateerd dat er verbeterpunten zijn. Op basis hiervan is in 2016 de digitale begroting van de gemeente geïntroduceerd die in 2017 (begroting 2018) op basis van opmerkingen van het audit-comité verder is vervolmaakt.

Het audit-comité is samen met de Rekenkamercommissie gestart met een traject tot verbetering van de planning en controlcyclus (met name toegespitst op de programmabegroting). Dit moet een vervolg krijgen in de komende raadsperiode.

Geconstateerd wordt dat, de planning en control van de financiële middelen, zoals gecontroleerd door de accountant goed op orde is. Monitoring van de beleidseffecten krijgt minder aandacht. Het lijkt logisch om hier meer aandacht aan te besteden, wanneer het "startdocument" voor de P&C-cyclus (de programmabegroting) op orde is.

Vanuit de raad en audit-comité is gevraagd om te verkennen of de samenwerking met Hilvarenbeek en Oisterwijk ook een vervolg kan krijgen in de samenwerking met de Rekenkamercommissie. Naast de logische samenwerking met Hilvarenbeek en Oisterwijk zijn er ook vragen hoe de Rekenkamercommissie een meer regionale rol kan invullen, in verband met o.a. het toezicht op de Regionale Jeugdzorg. Democratische controle op gemeenschappelijke regelingen is een belangrijk punt, ook in het landelijke regeerakkoord².

---

¹ Vanzelfsprekend is de voormalige accountant niet betrokken geweest bij het overleg over de aanbesteding van de accountantsdiensten.

² Uit het regeerakkoord: "Veel kleinere gemeenten zijn voor belangrijke taken die de directe levenssfeer van mensen raken in sterke mate afhankelijk geworden van regionale samenwerking op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr), waarbij de democratische controle door gemeenteraden op afstand staat. Op verschillende plaatsen hebben gemeenten daarom in samenspraak met de provincie het initiatief genomen tot gemeentelijke herindeling. Het kabinet ondersteunt die beweging. Blauwdrukken van bovenaf werken hiervoor niet, maar het proces helemaal van onderop laten komen levert ook niet altijd een optimaal resultaat op. Een proces van herindeling is gewenst voor gemeenten die langjarig en in hoge mate afhankelijk

Over de mogelijke samenwerking op het gebied van rekenkamercommissies is op 31 oktober 2017 een gesprek geweest tussen de drie griffiers van Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk en burgemeester Palmen van Hilvarenbeek. Burgemeester Palmen zou contact opnemen met de (scheidend) voorzitter van de Rekenkamercommissie Oisterwijk om een verkennend onderzoek uit te voeren. Dit contact heeft (voor zover bekend) nog niet plaatsgevonden. Inmiddels heeft de griffier van Oisterwijk laten weten dat uit evaluaties in Oisterwijk blijkt dat de fracties in Oisterwijk niet zitten te wachten op een gezamenlijke Rekenkamercommissie.

8. Volgen van de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen uit rapportages van de accountant, de Rekenkamercommissie, eventuele eigen onderzoeken van de raad en onderzoeken op basis van artikel 213a van de Gemeentewet.

De aanbevelingen uit de onderzoeken van de accountant worden goed gemonitord door de systematiek van de accountantscontrole zelf. In managementrapportage en accountantsverslag bij de jaarstukken heeft deze monitoring een plek.

De afgelopen jaren verloopt de opvolging van de aanbevelingen uit onderzoek van de Rekenkamercommissie niet meer automatisch. Al in de vorige periode bleek dat de lijst te lang en de aanbevelingen soms te complex waren om goed en systematisch te monitoren. Om die reden is daar ook mee gestopt. Ook de onderzoeken 213a worden verder niet gemonitord.

De afgelopen periode

Conclusies en aanbevelingen

In de afgelopen periode heeft het audit-comité de verschillende taken die bij verordening zijn toegekend uitgevoerd. De commissie Algemene Zaken en de gemeenteraad voeren nauwelijks discussie meer over adviezen van het audit-comité. Dit is een compliment voor het audit-comité, de deskundigheid en afwegingen van dit gezelschap staan niet ter discussie. Van de andere kant is dit ook een punt van zorg. De gehele raad is verantwoordelijk voor de controlerende taken en moet ook betrokken blijven. Bij pogingen van het huidige audit-comité om bijvoorbeeld met alle raadsleden samen met de Rekenkamercommissie te spreken over vormgeving van de programmabegroting, leiden maar tot beperkte belangstelling uit de rest van de raad. Toch bestaat het risico dat door de afstand tussen raad en audit-comité bij sommige raadsleden het beeld ontstaat dat het audit-comité een ongrijpbaar gezelschap is.

Dit leidt tot de volgende aanbevelingen voor de nieuwe raadsperiode:

1. Zet het audit-comité in de huidige vorm voort;
2. Investeer in de informatie aan de raad over het werk van het audit-comité en het betrekken van de rest van de raad bij het werk van het audit-comité en de planning en controlcyclus;
3. Evalueer de accountant in de zomer/herfst 2019 (en stem dit af met Hilvarenbeek en Oisterwijk);
4. Bedenk samen met de Rekenkamercommissie en college/organisatie een vorm waarin de monitoring van resultaten van onderzoeken van de Rekenkamercommissie meer gesystematiseerd kan plaatsvinden;
5. Wanneer de verbetering van de programmabegroting vorm heeft gekregen meer aandacht geven aan de systematiek van monitoring van de beleidseffecten;
6. Denk na over de controle op Gemeenschappelijke Regelingen en hoe de Rekenkamercommissie de gemeenteraad hier bij kan ondersteunen.

---

zijn van gemeenschappelijke regelingen voor essentiële taken. Het is dan aan de provincie de herindelingsprocedure op basis van de Wet Algemene regels herindeling (Wet Arhi) te starten."